

Nedläggningen av Epoon koulu som en del av förslagen i stabiliseringsprogrammet

Suomenkielinen koulutusjaosto 28.04.2026
1089/12.00.01/2026

Beredning och tilläggsuppgifter
direktör för grundläggande utbildning Jari Kettunen, områdesrektor
Markku Antinluoma, utvecklingschef Katariina Kainulainen,
fornamn.efternamn@porvoo.fi

I december 2025 beslutade Borgå stadsfullmäktige att staden under våren 2026 skulle utarbeta ett program för stabilisering av ekonomin på grund av den försämrade ekonomiska situationen. Stadsstyrelsen beslutade att inleda beredningen av stabiliseringsprogrammet vid sitt sammanträde den 2 februari 2026. Enligt beslutet kommer Borgå stads ekonomi att försämrats avsevärt under de närmaste åren på grund av att intäkterna från samfundsskatten minskar, om inte driftskostnaderna kan anpassas till situationen.

En stabilisering av ekonomin kräver prioritering av tjänsterna, ändringsförmåga, smidiggörande av processer, utnyttjande av digitalisering och pensioneringar, identifiering av centrala kompetensbehov och utvidgande av den nuvarande personalens kompetens. Staden kan inte basera den permanenta utgiftsnivån för tjänsterna på höga samfundsskatteintäkter, eftersom variationen i intäkterna från samfundsskatten är problematiska med tanke på finansieringen av serviceproduktionen och fastställandet av skatteintäkterna inte direkt kan kontrolleras av staden.

Det övergripande sparmålet enligt stadsstyrelsens beslut om att bereda ett stabiliseringsprogram är minst 8 miljoner euro år 2027, vilket enligt en jämn fördelning innebär cirka 4 miljoner euro för sektorn för växande och lärande, och enligt den nuvarande kostnadsfördelningen skulle de finska utbildningstjänsternas andel av den summan vara cirka 40 procent. Enligt utgifterna i budgeten för 2026 skulle detta innebära att man måste hitta besparingar på ca 1,5 miljoner euro i de nuvarande driftskostnaderna för serviceområdet för finskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning i budgeten för 2027. Detta motsvarar en besparing på cirka 3 % jämfört med de nuvarande kostnaderna.

Inom sektorn för växande och lärande har beredningen av stabiliseringsprogrammet framskridit och stabiliseringsplanerna behandlas i nämnden för växande och lärande i början av maj. De slutliga besluten om stabilisering fattas av stadsfullmäktige i mitten av juni. En stor del av tjänsterna inom sektorn är lagstadgade tjänster som kommunen eller staden är skyldiga att ordna. Lagstiftningen ger dock inte exakta ramvillkor för ordnandet av dessa tjänster, utan detta beror på varje kommuns eller stads egna beslut och värdebaserade val.

Inom de finskspråkiga utbildningstjänsterna har beredningen av stabiliseringsprogrammet gjorts med utgångspunkt i processerna

som anknyter till funktionerna. För att uppnå de preliminära beloppen i stabiliseringsprogrammet har man granskat och vidtagit åtgärder i fråga om följande helheter:

1. Personalkostnader
 - a. Undervisningsrelaterade processer och timramens omfattning
 - b. Processer i anknytning till handledning och stöd och resursens omfattning
 - c. Förvaltnings- och utvecklingsprocesser och deras omfattning
2. Köp av tjänster
 - a. Utveckling av ICT-tjänsternas processer
 - b. Eventuell effektivisering av måltids- och städtjänsterna
3. Anskaffningar av material, förnödenheter och varor
 - a. Utnyttjande av befintliga lager
4. Bidrag
 - a. Kartläggning av behovet av arrangemang inom APIP-verksamheten och eventuell effektivisering av verksamheten
5. Övriga verksamhetskostnader
 - a. Leasingkostnader för ICT-utrustning och uppskattning av deras storlek
 - b. Hyreskostnader och lokalarrangemang
6. Kostnader relaterade till servicenätet
 - a. Enligt fullmäktiges nuvarande beslut är effekterna möjliga först 2028
 - b. Eventuella ändringar i servicenätet skulle påverka anpassningen i fråga om helheterna 1–5 som beskrivs ovan delvis under 2028 och till fullt belopp år 2029.

De ovan nämnda helheterna har granskats på ett övergripande sätt så att konsekvenserna för kvaliteten på barnets lärande är så små som möjligt. Dessutom är det nödvändigt att sprida ut de besparingar som eftersträvas i stabiliseringsprogrammet över flera år för att de lagstadgade skyldigheterna i fråga om undervisningen ska kunna iakttas och en högklassig undervisning ska kunna tillhandahållas i alla skolor i Borgå. Därför har också granskningen av servicenätet enligt punkt 6 i fråga om Epoon koulu inkluderats i stabiliseringsprogrammet för 2028 och i full utsträckning från och

Principer för servicenätet

Stadsstyrelsen har godkänt principerna för servicenätet vid sitt sammanträde 6.2.2024 § 47. Principerna för servicenätet återspeglar värdegrunden, verkställer den lagstadgade normstyrningen och är en del av fastställandet av servicenivån. Principerna är förenliga med de mål och principer som andra aktörer i staden har satt upp. I enlighet med principerna:

- Växande och lärande är i centrum för all verksamhet
- Servicenätet stöder skapandet av en obruten och enhetlig väg för växande och lärande
- Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter
- Planeringen av servicenätet utgår från data

- Gemensamma grunder för planeringen av finsk- och svenskspråkigas/språkgruppernas tjänster

De senaste besluten om servicenätet och Epoon koulu

Vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 fattade Borgå stadsfullmäktige ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027, enligt vilket ingen av byskolorna i Borgå läggs ner. Också vid beredningen av stabiliseringsprogrammet måste man vara medveten om detta gällande beslut. Stadsfullmäktige beslutade också att utvärderingen av servicenätet för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning ska göras till en bestående verksamhetsform. Utvärderingen och eventuella verkställighetsbeslut görs en gång per fullmäktigeperiod i samband med beredningen av stadsstrategin, alltid i början av varje fullmäktigeperiod. År 2024 fattas verkställighetsbesluten för 2025–2027. Nästa verkställighetsbeslut fattas 2026 i samband med beslut om den nya stadsstrategin.

Epoon koulu ligger i södra delen av Borgå, cirka 12 km sydost om Borgå centrum. Skolans elevupptagningsområde omfattar Ylike, Ebbo och även alla de sydligaste byarna i Borgå samt Pellinge.

Enligt 6 § i skärgårdslagen ska stat och kommun draga försorg om att skärgårdens bofasta befolkning har tillgång till övrig basservice samt i skärgårdsförhållanden nödig specialservice till skälig kostnad och på skäligt avstånd. Skärgårdslagen är en ramlag som nämner ordnande av service till skälig kostnad. Lagen anger inte hur och var tjänsterna för skärgårdsborna ska ordnas, utan det beslutet fattas av kommunen, i det här fallet av Borgå stad.

Epoon koulu har ett stort elevupptagningsområde. Skolans elevupptagningsområde omfattar ön Pellinge, och transport av eventuella elever som kommer därifrån ordnas naturligtvis på ett ändamålsenligt sätt och med beaktande av skyldigheterna både i lagen om grundläggande utbildning och i skärgårdslagen. För närvarande har Epoon koulu inga elever som bor på Pellinge. Enligt 2 § i skärgårdsförordningen tillämpas bestämmelserna om skärgårdskommuner dessutom på öar utan fast vägförbindelse i de kommuner som nämns i förordningen samt på de inom parentes angivna öarna och områdena i kommunerna, även om de har fast vägförbindelse. I Borgå är således även Emsalö*, Vessölandet, Tirmo och Fagersta sådana områden. Detta innebär att Borgå stad måste ha beredskap att ordna undervisning för barn som bor i dessa områden såväl i nuvarande Epoon koulu som, efter en eventuell ändring av servicenätet, i någon annan skola i det östra serviceområdet, naturligtvis med iakttagande av de lagstadgade skyldigheterna. (*hör till Tolkkisten koulus elevupptagningsområde) Epoon koulus nuvarande elevupptagningsområde avgränsas av det serviceområde som bildas tillsammans av Huhtisen koulu, Keskuskoulu (12,3 km) och Kevätkummun koulu. De närmaste svenska skolorna är Grännäs skola (8,3 km) och Sannäs skola (10,9 km).

Epoon koulus skolbyggnad är en enhetlig träbyggnad som har fått sin nuvarande form i flera skeden. Den äldsta delen är ca 100 år

gammal och byggnaden har utvidgats och renoverats 1985 och 2010. Byggnaden har en våningsyta på 970 m². Skolan har fyra klassrum (66 m², 57 m², 48 m², 45 m²), en matsal (46 m²), en gymnastiksal (209 m²), en slöjdsal (48 m²) samt kontors-, omklädnings-, tvätt- och sociala utrymmen. Gymnastiksalen har tagits ur bruk på grund av fuktskador i bottenbjälklaget och ytterväggarnas nedre kanter och det är inte ändamålsenligt att renovera den utan den kommer att rivas.

Skolan ligger på en tomt som heter Bromark och har en yta på 15 185 m². Det finns ingen detaljplan för området och byggandet har utförts med undantagstillstånd. På tomten finns förutom skolan också ett bostadshus (85 m²) och en tillhörande ekonomibygnad (30 m²).

Utredningar om eventuellt byggande av utbildningscentrum och tidigare beslut

Den 1 augusti 2010 flyttade Epoon koulu till lokalerna som använts av Ebbo skola, som lades ner i enlighet med 2009 års skolnätstudie. Därefter har framtiden för undervisningsarrangemangen för finskspråkiga barn i de södra delarna av Borgå, det vill säga Epoon koulus elevupptagningsområde, utretts flera gånger. Utredningarna har gjorts eftersom antalet finskspråkiga barn i området har minskat. I 2016 års utredningar begrundades ordnandet av områdets tjänster i samband med nya Kevätkummun koulu.

Därefter begrundades alternativet att inrätta ett gemensamt utbildningscentrum i det sydöstra området. Den 16 december 2019 beslutade stadsstyrelsen att föreslå för stadsfullmäktige att utbildningstjänsterna i östra Borgå tryggas genom att man inrättar ett tvåspråkigt utbildningscentrum som byggs av flyttbara element (årskurserna 1–6 för båda språkgrupperna). Utbildningscentret skulle placeras i Sannäs. Alla barn i det östra området skulle hänvisas till utbildningscentret. Lösningen gällande Epoon koulu ingick också i helheten med ett utbildningscentrum i det östra området. År 2020 övergavs slutligen detta alternativ och skolorna i området utvecklades separat. Användningen av Sannäs-området granskades på nytt i början av 2026 och det är inte möjligt att bygga ytterligare lokaler i anslutning till eller i närheten av nuvarande Sannäs skola, eftersom byggrätten för tomten har förbrukats, idrottsplatsområdet är ett översvämningssområde för ån, den närliggande sandbanken är ett infiltrationsområde för vatten och det privata åkerområdet på norra sidan är ett vattenfördelningsområde.

År 2022 utreddes Epoon koulus framtid igen, varvid man i bifogade studie undersökte byggandet av ytterligare lokaler i anslutning till Grännäs skola eller nedläggning av skolan år 2023. Av kostnadsskäl beslutade man då att skolan tills vidare skulle fortsätta i de nuvarande lokalerna. De bifogade utbildningscentrumsplanerna hade ökat skolans kostnader och personalkostnaderna hade stannat på nuvarande nivå. I utredningen engagerades såväl vårdnadshavare som barn i övervägandet av alternativen.

I samband med servicenätplanen 2024 diskuterades Epoon koulus framtid i stor utsträckning och i samband med beslutsfattandet utarbetades en bedömning av barnkonsekvenserna och man gav stadsborna omfattande möjligheter att påverka innan de slutliga besluten fattades.

Översikt över Epoon koulus elevupptagningsområdes planläggning och områdets utveckling

Staden har inga tomter för egnahemshus till salu i Ebbo på grund av låg efterfrågan. I regel har endast enstaka tomter sålts i byarna nu och då, inte ens årligen. Under våren/sommaren 2023 förhandsmarknadsfördes 21 tomter i Ebbo Stengård. Förhandsmarknadsföringen effektiviserades bland annat genom sökmotormarknadsföring och evenemang. Utifrån förhandsmarknadsföringen var 7 personer intresserade av tomterna och av att bygga på dem, varav 3 bodde i Ebbo.

Därefter beslutade stadsutvecklingsnämnden vid behandlingen av budgeten för 2024 i sammanträdet den 19 september 2023 att avbryta inledandet av planeringen och byggandet av kommunalteknik i Ebbo Stengård (bland annat på basis av resultatet av förhandsmarknadsföringen). Budgeten godkändes därefter i enlighet med stadsutvecklingsnämndens förslag.

I Ebbo detaljplan DP 566 planeras 10–15 större småhustomter. I utkastskedet har man sökt användningsändamål också för de gamla byggnaderna i området samt undersökt möjligheterna till hyresboende i området. Syftet med planarbetet är att utveckla den befintliga bymiljön genom att undersöka placeringen av småhusboende i området. Planarbetet genomför det bystrukturprogram som antogs av stadsfullmäktige 2014 och skapar nya boendemöjligheter i Ebbo serviceby. Målet är att skapa förutsättningar för högklassigt småhusboende med bykaraktär och att undersöka möjligheten att placera tomter av varierande storlek och olika former av småhusboende i området.

Planen gör det också möjligt att placera flyttbara timmerhus i området. Planarbetet har också som mål att undersöka placeringen av småskalig turismverksamhet i området och att kombinera boende och arbete. Dessutom är målet att stödja rörligheten i bymiljön och att undersöka behovet av förbindelser mellan till exempel olika detaljplanerade områden.

Utöver ovan nämnda planläggningsåtgärderna pågår i skolans elevupptagningsområde arbetet med en delgeneralplan, Y7 Fagersta-Gäddrag, som gäller byarna Fagersta, Vålox, Grännäs och Gäddrag. Projektet är en delgeneralplan med rättsverkningar som direkt styr bybebyggelsen och byggandet. Utgångspunkten för arbetet med delgeneralplanen är det bystrukturprogram som antogs av stadsfullmäktige 2014, där byklustret Fagersta, Vålox, Grännäs och Gäddrag utsågs till serviceby.

I beredningsskedet hade delgeneralplanen en dimensionering som också var framlagd. Dimensioneringen grundar sig på

förmånlighetszoner (flera byzoner och därtill glesbygdszoner och strandzonen osv.) och således skapades 108 nya byggplatser. Planläggningsarbetet fortsätter och dimensioneringen kommer att utvecklas, bland annat baserat på feedback och utlåtanden som kommer in.

Allmänt sett bör det dock beaktas att alla de nya byggplatserna är privata och att det kommer att ta decennier att färdigställa dem. Under de senaste åren har man i hela Borgå beviljat cirka 20–30 undantagstillstånd för byggplatser för egnahemshus per år, varav endast en del eventuellt skulle placeras i detta område. Dessutom kommer det eventuella byggandet att ta flera år att slutföra.

Utvecklingen av elevantalet vid Epoon koulu

Utvecklingen av elevantalet i Epoon koulu har varit nedåtgående under de senaste läsåren trots förhandsmarknadsföringen av området. Av statistiken nedan framgår förändringen i elevantalet enligt de officiella statistikföringsdagarna från och med läsåret 2020–2021 och uppgifter om hur antalet barn under skolåldern som för närvarande bor i området inverkar på utvecklingen av elevantalet i skolan under de kommande fem åren. I uppskattningen ingår inte inflyttning, utan det är fråga om barn som nu bor i området. Inflyttningen kan dock inte förväntas att kompensera minskningen av antalet barn i en större utsträckning, även om befolkningsprognoserna skulle förverkligas enligt de mest positiva scenarierna.

Läsår	Epoon koulus elevantal
2020–2021	41
2021–2022	37
2022–2023	34
2023–2024	29
2024–2025	26
2025–2026	25
2026–2027	23
2027–2028	20
2028–2029	22
2029–2030	24
2030–2031	25

Under nämnden för växande och lärande produceras grundläggande utbildningstjänster av hög kvalitet för cirka 5 400 elever inom den grundläggande utbildningen. Förutom kvaliteten är kostnadseffektiviteten ett väsentligt mål vid ordnandet av utbildningstjänster. När antalet barn minskar måste även användningen av och antalet undervisningslokaler granskas kritiskt. För de högst cirka 30 eleverna vid Epoon koulu kunde man i framtiden ordna tjänsterna i andra skolor i det östra serviceområdet, vilket föreslogs i samband med beredningen av stabiliseringsprogrammet för ekonomin.

Framtida undervisningsarrangemang för barn i de södra delarna av Borgå

Med tanke på framtiden för undervisningsarrangemangen för finskspråkiga barn i de södra delarna av Borgå kan man identifiera två huvudalternativ, som måste bedömas ur olika perspektiv. Frågan är svår eftersom det bor mycket få finskspråkiga barnfamiljer i området och de finskspråkiga tjänsterna i området kunde ordnas kostnadseffektivt i andra skolor i det östra serviceområdet i Borgå. De alternativ som identifierats är:

1. Epoon koulus verksamhets läggs ned, i enlighet med förslaget i stabiliseringsprogrammet
2. Epoon koulus verksamhet fortsätter
 - A. På sin nuvarande plats och i sin nuvarande form
 - B. I anslutning till Grännäs skola som ett utbildningscentrum

Med tanke på stabiliseringen av ekonomin skulle det vara en motiverad lösning att integrera Epoon koulus elevupptagningsområde i det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Besparingspotentialen med denna lösning skulle vara avsevärd. Om motsvarande besparingar borde hittas i andra funktioner inom serviceområdet, kan det förväntas att kvaliteten på undervisningen i skolorna i Borgå försämras när besparingarna måste riktas till exempelvis personalkostnader, läromedel eller övriga tjänster i stället för till lokaler. Det är också viktigt att besparingarna har en så liten inverkan som möjligt på de resurser som är nödvändiga för elevernas lärande och stödet för det.

Bedömning av de ekonomiska konsekvenserna

Ur driftekonomins synvinkel har det beräknats att nedläggning av Epoon koulus verksamhet från 1.8.2028 i enlighet med stabiliseringsprogrammet skulle ge en årlig besparing på cirka 150 000 euro år 2028 och därefter minst 300 000 euro/år, i synnerhet eftersom eleverna skulle få plats i befintliga grupper i en annan skola i det östra serviceområdet. I bedömningen av konsekvenserna för driftsekonomin har man beaktat de ökade transportkostnaderna. Besparingarna från nedläggningen av Epoon koulus verksamhet skulle utgöra en del av sektorns åtgärder inom stabiliseringsprogrammet, varvid behovet av anpassningar i de övriga utbildningstjänsterna skulle minska.

Alternativ två innebär att Epoon koulus verksamhet fortsätter i de nuvarande lokalerna eller i de extra hyrda lokaler i anslutning till Grännäs skola som planerats redan 2022 och som beskrivs i bilagan. I fråga om personalkostnader skulle kostnaderna för undervisningen i detta fall stanna på nuvarande nivå i sin helhet och inga besparingar skulle uppstå. En fortsättning i de nuvarande lokalerna skulle innebära att de nuvarande kostnaderna kvarstår och i framtiden skulle en renovering av fastigheten bli aktuell och därmed skulle de interna hyreskostnaderna öka. Att ansluta Epoon koulu till Grännäs skola skulle delvis möjliggöra användning av gemensamma speciallokaler, men skulle kräva att man hyr tillfälliga lokaler för att ordna den normala undervisningen, eftersom elevantalet vid Grännäs skola ökar en aning och det för närvarande inte finns några lediga

lokaler där. I detta fall skulle personalkostnaderna stanna på nuvarande nivå och underhålls- och hyreskostnaderna för Epoon koulus fastighet, som ett annex till Grännäs skola, skulle även i fortsättningen bäras av staden.

Bedömning av konsekvenserna för barn

I Borgå stad utförs alltid mångsidig konsekvensbedömning i samband med beslutsfattandet. Bedömningen av konsekvenserna för barn grundar sig på den bedömningsmodell som Borgå stads bildningsnämnd antog 2022. En bedömning av konsekvenserna för barn i fråga om ett anhängigt beslut görs när ett eller flera av följande kriterier uppfylls. Kriterierna är:

- Beslutet påverkar välbefinnandet, hälsan, utvecklingen eller tillgodoseendet av rättigheterna för alla barn i Borgå.
- Beslutet påverkar välbefinnandet, hälsan, utvecklingen och tillgodoseendet av rättigheterna för en viss grupp av barn eller för barn i ett visst område,
- Beslutet leder till en exceptionell förändring i de tjänster som tillhandahålls barn.
- Beslutet har en betydande inverkan på barnens ekonomiska situation.
- Beslutet har en betydande inverkan på stadens ekonomi.

I slutet av 2024 hade eleverna i alla skolor i Borgå möjlighet att reflektera hur en bra skola ser ut i framtiden. Barnens svar kan grupperas enligt följande:

1. En trygg och mobbningsfri lärmiljö
2. Kompisar och bra gemenskapsanda
3. En trivsamt lärmiljö
4. En fungerande och mångsidig gård
5. En kort och trygg skolväg
6. Rätt mängd rörelse och trivsel under skoldagen
7. Mat och andra grundläggande vardagliga faktorer i ordning

Sammanfattningsvis anser eleverna i Borgå att en bra skola i framtiden är en trygg och mobbningsfri plats med bra gemenskapsanda och bra lokaler för lärande och lek. Den har en trevlig och fungerande skolgård. Dessutom är skolvägen trygg och det finns trevliga kompisar samt tillräckligt med motion och möjligheter att påverka sin egen skoldag.

I slutet av 2024 tillfrågades vårdnadshavarna om eventuella bekymmer om den nuvarande placeringen av skolorna skulle ändras. De viktigaste bekymren som togs upp gällde skolskjutsarnas säkerhet, skoldagarnas längd och integrationen i en ny skolmiljö. Dessutom var man rädd för att eventuella förändringar skulle påverka bysamhället som helhet.

Alternativ ett, nedläggning av Epoon koulu med en tvåårig övergångstid i enlighet med stabiliseringsprogrammet, skulle ge tid för ett noggrant genomförande av förändringsprocessen med tanke på familjernas vardag och barnens lärande, och möjliggöra ytterligare utveckling av kollektivtrafiken i området. En övergångsperiod på två

år skulle ge tid att stödja upprätthållandet av kompisförhållanden och uppbyggnaden av gemenskapsanda i den framtida skolan. En längre övergångsperiod skulle göra det lättare för framför allt yngre barn att anpassa sig och minska risken för att de känner sig utanför. Vårdnadshavarnas medverkan skulle kunna genomföras gradvis och på ett transparent sätt, vilket skapar förtroende för processen och den nya skolan och dess verksamhet. Effekterna kunde lindras genom noggrann planering av övergången, förbättrad säkerhet när det gäller skolskjutsar, introduktionsperioder och tätt samarbete med familjerna. Övergångsperioden skulle möjliggöra en bättre förutsägbarhet för familjerna och en lugn övergång för barnen.

Bifogade utredning visar att elevernas skolväg skulle bli i genomsnitt ca 10 km längre, vilket skulle öka beroendet av skolskjutsar och förlänga den dagliga skoldagen, i synnerhet när det gäller de yngsta eleverna. En längre skolväg kan öka tröttheten och minska fritiden, vilket kan minska motivationen och orken i skolan. Å andra sidan är restiden mellan området och centrum ca 20 minuter. En skolresa av motsvarande längd är vanlig i glesbygden.

När det gäller elevernas lärande skulle en övergång till större skolor kunna öka tillgången till stödtjänster och erbjuda mer varierade lärmiljöer. Å andra sidan kan förändringen skapa osäkerhet i övergångsskedet och tillfälligt belasta eleverna. Kompisförhållandenas kontinuitet och den sociala integrationen kan vara utmanande i början, men nya kompisförhållanden kan också uppstå i allt större utsträckning. En längre övergångsperiod skulle kunna hjälpa barnen att anpassa sig och minska risken för att de känner sig utanför. Den nya skolan kan erbjuda ett bredare utbud av elevspecifika stödtjänster, såsom elevvård, stödundervisning och stödtjänster inom elevhälsan. En bättre tillgång till dessa kan hjälpa vissa enskilda elever att komma vidare i sin skolgång.

I alternativ två skulle nuläget fortsätta under de närmaste åren, utan några direkta betydande förändringar för barnen. Om man däremot skulle besluta sig för att ansluta till Grännäs skola skulle det också ta tid att ordna lokalerna.

Alternativet med ett tvåspråkigt utbildningscentrum i Grännäs har behandlats under tidigare fullmäktigeperioder som en del av servicenätsutredningarna 2016 och 2020. Dessutom gjordes ett invånarinitiativ om byggandet av utbildningscentret år 2023 och ett fullmäktigeinitiativ våren 2026, som ännu inte har besvarats.

Enligt utredningen från 2022 är det inte möjligt att flytta Epoon koulus verksamhet till Grännäs skolas lokaler utan betydande byggnadsinvesteringar, eftersom antalet barn i Grännäs skola enligt nuvarande statistik kommer att stanna på nuvarande nivå åtminstone en bra bit in på 2030-talet. Den nuvarande elevstatistiken visar att elevantalet i Grännäs skola fortfarande ökar en aning. Detta innebär att det skulle behöva byggas egna lokaler för de cirka 30 barnen i Epoon koulu i anslutning till Grännäs skola, vilket skulle öka utbildningstjänsternas nuvarande kostnader avsevärt, särskilt kostnaderna per elev för barn i området.

Den bifogade eventuella investeringen i utbildningscentret identifierades som en betydande ekonomisk risk år 2022, eftersom prognoserna visar att antalet finskspråkiga barn i Epoon koulus elevupptagningsområde inte förväntas öka avsevärt, trots stadens åtgärder för förhandsmarknadsföring och planläggning av området. Trenden i fråga om elevantalet har inte heller förändrats i elevtalsprognosen för de kommande åren som grundar sig på elevstatistiken per 20.9.2025.

Elevantalet i Epoon koulu har minskat stadigt och utvecklingen av elevantalet i området visar inte på någon betydande ökning. Det totala antalet elever i skolan, som består av sex årskurser, motsvarar antalet elever i en enda årskurs i vissa andra skolor. Det minskande elevantalet minskar kamratgrupperna, vilket kan ha en negativ inverkan på mångfalden i den sociala miljön och stödet för lärande i framtiden. Osäkerheten kring skolans framtid blir långvarig, vilket också kan belasta barnen, deras familjer och skolans personal. Att skjuta upp beslutet skulle kunna leda till större och mer plötsliga förändringar i ett senare skede, utan en övergångsperiod som ger möjlighet till anpassning.

Sakkunniga inom sektorn för växande och lärande har undersökt barnkonsekvenserna för de olika alternativen gällande Epoon koulu i förhållande till de kriterier för framtidens skola som barnen i Borgå själva definierat enligt ovan. Dessutom har skolans nuvarande elever intervjuats under skoldagen den 27 april 2026 om de planerade undervisningsarrangemangen och om deras uppfattning om de olika alternativ som övervägs. Synpunkterna som samlades in från eleverna beskrivs i bilagan.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att nedläggningen av skolan om två år enligt stabiliseringsprogrammet skulle minska beslutets omedelbara negativa barnkonsekvenser och möjliggöra en planerad, barncentrerad övergång till den nya skolan. Ur barnens synvinkel är det ett mer balanserat alternativ jämfört med en plötslig nedläggning av skolan, eftersom nedläggningens inverkningsområden på orken, sociala relationer och undervisningens kontinuitet kan hanteras på ett bättre sätt. Det förväntas också svara väl mot barnens åsikter om hur framtidens skola ska se ut.

Bedömning av konsekvenserna för personalen

Under läsåret 2025-2026 arbetar fem personer vid Epoon koulu, varav tre är lärare. En av dem arbetar också som skolans rektor vid sidan av sina läraruppgifter. Förutom lärarna har skolan också en skolgångshandledare och en anställd som hör till stödtjänstpersonalen och som tar hand om uppgifter relaterade till matserveringen och städningen.

En nedläggning av skolan våren 2028 enligt alternativ 1 som en del av stabiliseringsprogrammet skulle också innebära att personalens arbets- och verksamhetsplats flyttas. Alla tjänsteinnehavare och anställda erbjuds motsvarande arbete i stadens andra

verksamhetsställen. Anställningsvillkoren och principerna för löneutbetalningen förändras inte. Alla Borgå stads anställda och tjänsteinnehavare är anställda av Borgå stad, inte av en enskild enhet eller ett enskilt serviceområde. Att arbetsplatsens fysiska läge förändras är en ganska vanlig förändring för en anställd.

Som en del av stabiliseringsprogrammet har stadsstyrelsen den 14 april 2026 inlett samarbetsförhandlingar som gäller hela stadens personal, och alla tjänsteinnehavare och anställda har informerats centraliserat om detta. För närvarande finns det inget slutgiltigt förslag om omplaceringen av personalen vid Epoon koulu vid en eventuell nedläggning. När det slutgiltiga beslutet har fattats och den nya placeringsplatsen preciserats ska personalen höras på nytt.

Forskningsresultat om hur ändringar av servicenätet och skolans storlek påverkar lärandet

Laura Tuoma (2023) har undersökt vilken inverkan nedläggning av byskolor har på kommunernas livskraftsuppgift. Undersökningen visar att nedläggningen av byskolor inte har haft några betydande långsiktiga konsekvenser för genomförandet av kommunernas livskraftsuppgift, men att man dock måste ta hänsyn till att kommunerna är olika.

Enligt undersökningen kan skolans betydelse för områdets livskraft variera, eftersom till exempel ålders- och skolnätstrukturen varierar mellan olika kommuner. I allmänhet förhåller sig byborna på olika sätt till nedläggningar, eftersom värdet av byskolor kan uppfattas olika i olika kommuner. I vissa kommuner kan nedläggningen av en skola vara en mindre stöt mot livskraften, eftersom dessa kommuner redan har bättre livskraft på grund av till exempel ett välfungerande servicenät och kommunens hållkraft. Den sista faktorn är perioden efter nedläggningen i byarna. Bygemenskapen har en stor betydelse för hur byns verksamhet fortsätter efter nedläggningen av byskolan och för hur byn hålls aktiv och livskraftig. Det viktigaste är ändå att kommunen har välfungerande utbildningstjänster och att de är tillgängliga för alla på ett jämlikt sätt.

Med tanke på elevernas inläring är det problematiskt om valmöjligheterna och i synnerhet språkvalen i studierna är begränsade (Autti & Hyry-Beihammer, 2009). Små skolor kan också bli för isolerade från andra skolor (Peltonen 2002, 51–60; Vitikka 2005.). Sådant kompanjonlärarskap som läroplanen förutsätter är också svårare att genomföra i en liten skola på grund av sammansatta klasser och brist på lärare.

Tajalli och Opheim (2005) menar dock att det inte finns något direkt samband mellan inlärningsresultaten och skolans eller klassens storlek. Forskning har också visat att effekterna av skolans storlek beror på elevernas socioekonomiska bakgrund. I mindre skolor har den socioekonomiska bakgrunden mindre effekter på inlärningsresultaten än i stora skolor.

Sirkku Kupiainen och Ninja Hienonen från Helsingfors universitet har gett ut boken Luokkakoko (2016). Boken är den mest omfattande sammanställningen av forskning om klasstorlek som hittills gjorts på finska. Före Kupiainens och Hienonens forskning hade det inte gjorts någon finländsk forskning om klasstorlek i internationell bemärkelse. Forskningen visar att klasstorleken inte har något samband med barns kunnande och attityder.

Administrativa konsekvenser och möjligheter att påverka beslutsfattandet

Enligt Borgå stads förvaltningsstadga är det stadsfullmäktige som beslutar om ärenden som gäller servicenätet. När det beslutas om det kommunala skolnätet anses det inte finnas några egentliga parter i ärendet som borde höras enligt 34 § i förvaltningslagen om hörande av parter. I beredningen ska man i stället tillämpa förvaltningslagens 41 § om att de vars bostads-, arbets- eller andra förhållanden väsentligt påverkas av beslutet ska ges möjlighet att påverka ärendet. Denna bestämmelse grundar sig på den grundlagsstadgade skyldigheten att främja en individs möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslutsfattande som gäller hen själv. När man beslutar om skolnätet i en kommun är det i princip fråga om ett ärende som har en betydande inverkan på åtminstone skolans elever och deras vårdnadshavare. Därför måste 41 § i förvaltningslagen beaktas i detta beslut.

De som på ett väsentligt sätt påverkas av beslutet ska ges tillfälle att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet. Även om 41 § i förvaltningslagen främst avser fysiska personer måste tillräckliga möjligheter till inflytande också reserveras för föreningar vars verksamhet och ändamål väsentligt påverkas av beslutet. I praktiken kan fysiska personer och föreningar reserveras tillräckliga möjligheter att påverka processen genom att använda samma metoder. På detta sätt skulle också en förening ha möjligheten att uttrycka sin åsikt på sina medlemmars vägnar. De som påverkas av beslutet ska ges tillfälle att yttra sig genom att informera dem om anhängiggörandet av ärendet på det sätt som kommunen finner lämpligt, ändamålsenligt och effektivt, så att informationen når så många som möjligt av dem som påverkas av ärendet som bereds.

Det aktuella beslutet om servicenätet är en del av en bredare beslutsprocess i anslutning till stabiliseringen av ekonomin, och Borgå stad har aktivt informerat om de frågor som är under beredning och som det beslutas om. Nedläggningen av Epoon koulu har lagts fram som en del av behandlingen av programmet för stabilisering av ekonomin. Det slutliga beslutet om stabiliseringsprogrammet och därmed om Epoon koulus framtid fattas av kommunfullmäktige den 17 juni 2026. Innan dess kommer ärendet att behandlas av stadsstyrelsen den 1 juni och den 8 juni 2026 på basis av ett förslag som läggs fram av stadsdirektören den 27 maj 2026. Nämnden för växande och lärande behandlar stabiliseringsprogrammet den 5 maj 2026.

Ett separat pressmeddelande har skickats ut om det föreslagna innehållet i stabiliseringsprogrammet och ärendet har lagts ut på stadens webbplats i samband med att föredragningslistorna publicerades den 22 april 2026. Samtidigt har vårdnadshavarna vid Epoon koulu informerats separat om ärendet, utöver den allmänna informationen. Elevernas vårdnadshavare har i samband med detta getts möjlighet att diskutera alternativen, eventuella bekymmer och deras inverkan på barnets välbefinnande och lärande samt utkastet till beslut tillsammans med ledningen för grundskole- och gymnasieutbildningen vid förutbestämda tider redan före sektionens behandling och även senare. Anteckningarna från dessa diskussioner fogas till det material som ingår i stadsdirektörens förslag och i underlaget när det slutliga beslutet fattas. Tidsplanen är snäv, men det har beretts gott om tid för kommuninvånarna att påverka behandlingen av ärendet i enlighet med 41 § i förvaltningslagen, i och med att det slutliga beslutet fattas i fullmäktige först den 17 juni 2026.

Beslutet som fattas i samband med ett eventuellt antagande av stabiliseringsprogrammet är samtidigt också ett beslut om ändring av servicenätet och om nedläggning av Epoon koulu den 1 augusti 2028. Samtidigt ska skolans nuvarande elevupptagningsområde bli en del av det östra serviceområdet som redan omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Båda besluten är enligt den gällande förvaltningsstadgan beslut som fattas av stadsfullmäktige.

Under övergångsperioden, dvs. under läsåren 2026–2027 och 2027–2028 skulle det vara ändamålsenligt att möjliggöra att elever från Epoon koulus elevupptagningsområde på begäran av vårdnadshavaren anvisas till Huhtisen koulu, Keskuskoulu eller Kevätkummun koulu, som är de skolor i det östra serviceområdet som är de mest tillgängliga med tanke på elevernas nuvarande bostadsadress. I detta sammanhang är Keskuskoulu i de flesta fall den närmaste skolan.

Sammanfattning och grunder för beslutsfattandet

Enligt 6 § i skärgårdslagen ska stat och kommun draga försorg om att skärgårdens bofasta befolkning har tillgång till övrig basservice samt i skärgårdsförhållanden nödig specialservice till skälig kostnad och på skäligt avstånd. Den planerade ändringen av servicenätet äventyrar inte principen i ramlagen i någon större utsträckning, även om den påverkar den tid det tar att nå tjänsterna.

Enligt kommunallagen ansvarar kommunen för att tjänsterna ordnas på ett ekonomiskt och ändamålsenligt sätt och med beaktande av servicenätet som en helhet. Kommunen ska använda sina resurser effektivt och säkerställa att verksamheten ordnas med ett sådant servicenät och i sådana enheter där det med tanke på resurserna, lokalerna och personalen är möjligt och ändamålsenligt.

Jämlikhetsprincipen i 6 § i grundlagen tillgodoses när ändringarna av verksamhetsställena grundar sig på objektiva och konsekventa

kriterier, såsom ekonomin, lokalanvändningen, personalen eller pedagogiska förutsättningar, och beslutet inte behandlar enskilda barn eller familjer på ett osakligt sätt.

I enlighet med det förfarande som förutsätts i Borgå stads förvaltningsstadga har den finska utbildningssektionen eller nämnden för växande och lärande ingen egentlig beslutanderätt i ärendet, utan ärendet går från utbildningssektionen till behandling i nämnden för växande och lärande och vidare till beslut i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Beredningsprocessen har följt de förfaranden som förvaltningslagen förutsätter och framskrider från utbildningssektionen och nämnden för växande och lärande till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige i enlighet med den process som Borgå stads förvaltningsstadga förutsätter.

Bilagor:

Utredning över utvidgningen av Grännäs skola 2022

Längden på skolvägen för elever vid Epoon koulu läsåret 2026–2027

Intervjuer med elever vid Epoon koulu 27.4.2026 (presenteras vid sammanträdet)

Bedömning av barnkonsekvenserna för Epoon koulu 27.4.2026 (presenteras vid sammanträdet)

Chefen för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning
Finska utbildningssektionen noterar att en nedläggning av Epoon koulu från och med hösten 2028 ingår i förslaget till stabiliseringsprogram och åtgärderna i anslutning till förslaget i fråga om de finska utbildningstjänsterna. I enlighet med förvaltningsstadgan skickar sektionen ärendet till nämnden för växande och lärande för behandling och vidare för beslut till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige. Sektionen har följande kommentarer för den vidare behandlingen... och stöds av följande ledamöter.

Beslut

Den finskspråkiga utbildningssektionen antecknade för kännedom att Epoon koulu enligt förslaget till stabiliseringsprogram ska läggas ned från och med hösten 2028 samt de åtgärder som förslaget innebär för de finskspråkiga utbildningstjänsterna. Sektionen beslutade enhälligt, i enlighet med förvaltningsstadgan, att överlämna ärendet till nämnden för växande och lärande för behandling och vidare till beslut i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Sektionen gav för den fortsatta beredningen följande ställningstagande, framfört av Kevin Servin och understött av Saija Haapasaari. Bedömningen av konsekvenserna för barn är en viktig del av beslutsfattandet. Bedömningen har färdigställts strax före sektionens möte. Sektionen anser att bedömningen av konsekvenserna för barn bör vara noggrant och tillräckligt omfattande gjord innan beslut fattas – särskilt i en situation där beslutet har direkta och betydande effekter på barnens vardag.

Uppgifterna om skolresor baserar sig enligt materialet på riktgivande uppskattningar. Inga elevspecifika tidsmässiga längder på skolvägen har presenterats. Den tidsmässiga längden på skolvägen är dock en central faktor för barnens vardag och välbefinnande. Sektionen konstaterar dessutom att de presenterade kostnadsberäkningarna delvis bygger på uppskattningar och att effekterna av det ökade skjutsbehovet inte har redogjorts för med tillräcklig noggrannhet. Det finns en risk av att de eftersträvade besparingarna blir mindre än väntat.

Sektionen vill också fästa uppmärksamhet vid att det totala besparingsmålet i stabiliseringsprogrammet är mindre än den sammanlagda effekten av de föreslagna åtgärderna. Ytterligare besparingar genom att lägga ned Epoon koulu skulle därmed inte vara nödvändiga för att nå målet.

På ovan nämnda grunder anser den finskspråkiga utbildningssektionen att nedläggningen av Epoon koulu bör strykas ur förslagen till stabiliseringsprogrammet och att eventuellt nödvändiga besparingar i stället riktas mot andra åtgärder.

Till ovanstående ställningstagande anslöt sig även sektionens medlemmar Asko Laaksonen, Hanna Lönnfors och Ville Strandvall.

Paragrafen justerades omedelbart.

Nämnden för växande och lärande 05.05.2026
1089/12.00.01/2026

Beredning och tilläggsuppgifter:
direktör för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen, bildningsdirektör Sari Gustafsson,
fornamn.efternamn@porvoo.fi

Det övergripande målet som fastställts för förslagen inom stabiliseringsprogrammet för sektorn för växande- och lärande är totalt cirka 4,2 miljoner euro för år 2027. Den finskspråkiga utbildningssektionen behandlade i sitt möte den 28.4.2026 helheten som gäller stabiliseringsprogrammet, där den sammanlagda summan av förslagen för stabilisering av de finskspråkiga utbildningstjänsterna skulle uppgå till nästan 2,2 miljoner euro för åren 2027–2029, och beslutade enhälligt att sända helheten vidare till nämnden för behandling.

I åtgärdsförslagen som gäller stabiliseringsprogrammet för de finskspråkiga grundskole- och gymnasieutbildningstjänsterna ingår även nedskärningar i servicenätet, dock så att de följer de riktlinjer som stadsfullmäktige godkänt för åren 2025–2027. Av dessa har fullmäktige fattat beslut om nedläggningen av Iolan koulu från och med 1.8.2028, och den besparing som följer av beslutet är cirka 400 000 euro per år.

Nedläggningen av Epoon koulu, som ingår i stabiliseringsprogrammets förslag, har behandlats i den finskspråkiga sektionens möte den 28.4.2026. I den fortsatta beredningen för nämnden har man försökt beakta de anvisningar och de uttryckta farhågorna som framkom i sektionens behandling.

Den besparing som skulle uppstå vid en eventuell nedläggning av Epoon koulu från och med 1.8.2028 är cirka 300 000 euro per år. Denna kostnadsbesparing motsvarar ungefär 120 årsveckotimmar, det vill säga nästan fem lärares årliga arbetsinsats. Om dessa skulle minskas från timresursen redan läsåret 2026–2027 skulle de lagstadgade skyldigheterna för utbildningsanordnaren äventyras inom de finskspråkiga utbildningstjänsterna.

Som en del av beredningen har man bedömt konsekvenserna för barn och personal. Experter inom sektorn för växande- och lärande har bedömt barnkonsekvenserna av olika fortsättningsalternativ för Epoon koulu i förhållande till de kriterier för framtidens skola som barn i Borgå själva definierat. Eleverna i Epoon koulu intervjuades separat den 27.4.2026, och en sammanställning av detta finns som bilaga. Dessutom har en bredare konsekvensbedömning gjorts enligt de principer som bildningsnämnden godkänt, och denna har fogats till handlingarna.

Elevernas skolresor har granskats både vad gäller längd och tidsmässigt. Enligt de bifogade bedömningarna skulle elevernas skolresor i genomsnitt bli cirka 10 kilometer längre, vilket skulle öka beroendet av skolskjuts och förlänga skoldagen, särskilt för de yngsta eleverna. Enligt tidsbedömningarna för skolskjutsar skulle ingen elev överskrida den lagstadgade maximala skolskjutstiden med nuvarande skjutsarrangemang, där kollektivtrafik huvudsakligen används. Det bör dock beaktas att en längre skolresa kan öka trötthet och minska fritid, vilket kan påverka skolmotivationen och orken negativt. Å andra sidan är skjutstiden mellan området och centrum cirka 20 minuter, och en motsvarande skolväg är vanlig även i andra glesbygdsområden. Vid planeringen av framtida skolskjutsar kan man beakta att en del av området omfattas av ramlagen för skärgården, vilket möjliggör särskilda arrangemang utan att äventyra likvärdigheten jämfört med andra delar av staden.

Invånarna har informerats om beredningen av stabiliseringsprogrammet och de förslag som ingår i det genom ett pressmeddelande som skickades onsdagen den 22.4.2026 samt via stadens webbplats. I meddelandena har man också informerat om beslutsprocessens framskridande och om möjligheterna att påverka ärendets behandling. Samma dag skickades ett meddelande till vårdnadshavarna vid Epoon koulu, där de erbjöds möjlighet att boka personliga möten för att diskutera lösningsalternativen och deras konsekvenser för barnens vardag och skolgång. Ett motsvarande meddelande inför nämndens behandling skickades på nytt den 30.4.2026 både som pressmeddelande och via Wilma. Dessutom erbjöds vårdnadshavarna på nytt möjlighet till diskussioner om konsekvenserna för barnens vardag och skolgång.

I samband med stabiliseringsprogrammet omfattas hela stadens personal för närvarande av samarbetsförhandlingar. För personalen vid Epoon koulu skulle en nedläggning år 2028 innebära att arbets- och verksamhetsplatsen flyttas, eftersom arbetsgivaren är Borgå stad. Alla tjänsteinnehavare och arbetstagare skulle erbjudas motsvarande arbete vid stadens övriga verksamhetsställen. Anställningsvillkoren och principerna för löneutbetalning skulle förbli oförändrade och de närmare placeringssorterna klargörs i fortsatta diskussioner i takt med att beslutsprocessen framskrider.

I beredningsprocessen har helhetsbedömning använts och olika alternativ och deras konsekvenser har övervägts mycket brett. Dessutom har man följt de förfaranden som förutsätts i förvaltningslagen, enligt vilken personer vars levnadsförhållanden, arbete eller andra förhållanden påverkas av ett skolnedläggningsbeslut i betydande grad ska ges möjlighet att påverka. Bestämmelsen grundar sig på grundlagens krav att främja individens möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och påverka beslut som gäller honom eller henne. Det har informerats brett om beredningsprocessen, och före det slutliga fullmäktigebeslutet den 17.6.2026 finns fortfarande möjlighet att påverka beslutsfattandet. Beredningen har framskridit enligt Borgå stads förvaltningsstadga från utbildningssektionen till nämnden för växande- och lärande och går därefter vidare till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Bildningsdirektör

Nämnden för växande- och lärande beslutar föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att verksamheten vid Epoon koulu läggs ned 1.8.2028 som en del av stabiliseringsprogrammets förslag, på grund av det minskande antalet barn och de besparingar som nedläggningen medför. Samtidigt fogas skolans nuvarande elevupptagningsområde till det östra serviceområdet, där Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu är belägna. Båda dessa beslut hör enligt gällande förvaltningsstadga till stadsfullmäktiges behörighet.

Under övergångsperioden läsåren 2026–2027 och 2027–2028 vore det ändamålsenligt att möjliggöra att elever från Epoon koulun elevupptagningsområde, på vårdnadshavarens ansökan, kan anvisas en närskola inom det östra serviceområdet, från de skolor som är bäst tillgängliga från den nuvarande bostadsorten: Huhtisen koulu, Keskuskoulu eller Kevätkummun koulu. I detta sammanhang oftast Keskuskoulu.

Paragrafen justeras omedelbart.